

Adres: Studiecentrum Nijmegen. Postbus 6870, 6503 GJ Nijmegen
Telefoon 024-3612000 Mailadres nijmegen@ou.nl
E-mailadres secretariaat ValC-hof: cwvalchof@hotmail.com
Website: www.valc-hof.nl
Contributie betalen aan F.G.J. Timmermans te Malden op IBANummer NL20ABNA0512331308

ValC-hof nr. 10

Mei 2014

Opgericht op 27 november 2001

Om de leden van ValC-hof snel en doeltreffend te informeren over voor hen belangrijke zaken, sturen wij éénmaal per maand via e-mail een nieuwsbrief.
Om deze informatievoorziening goed te laten lopen is het belangrijk dat wij van iedereen het juiste e-mailadres hebben. Veranderingen kunt u doorgeven aan het secretariaat van ValC-hof: cwvalchof@hotmail.com

Facebookpagina

Wilt u helemaal up-to-date blijven wat betreft de nieuwtjes van de OU over Cultuurwetenschappen, houdt dan de facebookpagina 'Open Universiteit Cultuurwetenschappen' in de gaten!

Van de voorzitter

Net als Herman Gorter kunnen we er niet omheen. Het is weer mei. Hij schreef zijn gedicht waarover de Koninklijke Bibliotheek het volgende vermeld:

"Het ding is af." Zo liet Gorter zijn vriend Diepenbrock in november 1888 weten dat zijn Mei was voltooid. Snel daarna begon het gedicht zijn zegetocht. Gorter las het voor aan zijn vrienden van de beweging van Tachtig en het werd gepubliceerd in het progressieve tijdschrift De nieuwe gids. Gorters dichterscarrière startte met een droomdebuut. Mei is een lentegedicht in drie zangen. In de eerste dwaalt het meisje Mei door Holland. De tweede zang is filosofisch en mythologisch. Hierin ontmoet Mei de jonge god Balder. De derde zang beschrijft hoe Mei, nadat zij Balder heeft verloren, opnieuw door Holland zwerft en aan het strand van de Noordzee sterft. Herman Gorter beschrijft het leven van Mei uitvoerig, met veel aandacht voor zintuiglijke details, voor hoe de dingen in het verhaal er uit zagen, welke kleur ze hadden, hoe ze straalden, hoe ze klonken. Daarbij gebruikt hij erg veel beeldspraak en vergelijkingen: de gebeurtenissen, Mei, de andere personages worden vaak expliciet vergeleken met scènes uit het (negentiende-eeuwse) dagelijkse leven of met beelden uit de natuur. Gorter vergelijkt het ene met het andere door 'als', 'zoals' of 'zo' te gebruiken en werkt de vergelijkingen breed uit. Dit noemt men homerische vergelijkingen, naar de Griekse dichter Homerus. Mei staat er vol van en wordt zo erg beeldrijk. Het verhaal, met de homerische vergelijkingen, maken van Mei een epos, of heldendicht (zoals Homerus er zelf ook geschreven heeft). Mei vertelt inderdaad over de gedenkwaardige tocht van een hoofdpersonage. Maar anders dan het traditionele epos, is dat hoofdpersonage geen mannelijke oorlogsheld. Hier is de held een meisje. Gorter bezingt haar tocht en haar leven, onder andere door die vele vergelijkingen, lyrisch: dat wil zeggen met veel gevoel en als een individuele uiting van de dichter – die zelf trouwens ook een rol speelt in het verhaal. Mei wordt daarom ook wel een lyrisch epos genoemd. Dat was nieuw toen Gorter Mei, zijn eerste grote werk,

schreef. Niet alleen de lente waarover hij vertelt was dus nieuw, maar vooral ook het geluid waarmee hij vertelde. Om in de stemming te komen het eerste vers:

MEI

Een nieuwe lente en een nieuw geluid:
Ik wil dat dit lied klinkt als het gefluit,
Dat ik vaak hoorde voor een zomernacht,
In een oud stadje, langs de watergracht --
In huis was 't donker, maar de stille straat
Vergaarde schemer, aan de lucht blonk laat
Nog licht, er viel een gouden blanke schijn
Over de gevels van mijn raamkozijn.
Dan blies een jongen als een orgelpijp,
De klanken schudden in de lucht zoo rijp
Als jonge kersen, wen een lentewind
In 't boschje opgaat en zijn reis begint.
Hij dwaald' over de bruggn, op den wal
Van 't water, langzaam gaande, overal
Als 'n jonge vogel fluitend, onbewust
Van eigen blijheid om de avondrust.
En menig moe man, die zijn avondmaal
Nam, luisterde, als naar een oud verhaal,
Glimlachend, en een hand die 't venster sloot,
Talmde een pooze wijl de jongen floot.

Literatuurgroep

Onder leiding van de promovendus Alex Rutten hebben we dit studiejaar de literatuurclub weer opgestart. Hij wil de periode 1900-1940 onder de loep nemen omdat hij daar het meeste van weet. Ieder jaar wordt dan een thema gekozen waarbinnen we dan ongeveer drie boeken lezen. Voor het aankomende jaar is het thema: *bestsellers en vrouwenemancipatie aan het begin van de 20e eeuw*. Alex Rutten wil dan met de deelnemers o.a. lezen: *Herinneringen van een onafhankelijke vrouw* (1915) van Ada Gerlo (pseud. van Annie Salomons) en *De opstandigen* (1925) van Jo van Ammers-Küller.

Voor de derde bijeenkomst lezen we *Doolhof* van Agnes Maas- van der Moer. Voor de vierde bijeenkomst, op 15 mei, heeft Alex een spreker, Laurens Ham, uitgenodigd die aan het eind van het jaar gaat promoveren op een aantal werken uit deze periode. Voor deze bijeenkomst lezen we *Een coquette vrouw* van Carry van Bruggen. Er komt ook nog een vijfde bijeenkomst, waarin we *Voor de poort* van Top Naeff bespreken. Zodra de datum bekend is, wordt deze ook in de nieuwsbrief vermeld. En u kunt voor informatie natuurlijk altijd terecht op onze site.

U kunt zich nog steeds aanmelden!

Filosofen onder deskundige leiding

Inmiddels hebben we met onze begeleider, Herman Simissen, zeven data gepland waarop we bijeen komen. We gaan van John Rawls *Theory of Justice* bespreken. Iedere bijeenkomst komt een deel van dit boek aan bod.

We zijn gestart op vrijdag 6 september. Als u nog belangstelling heeft, laat het ons door middel van een mailtje aan cwvalchhof@hotmail.com dan even weten. Dan nemen we contact met u op. Dat u de eerste bijeenkomsten gemist heeft, hoeft geen probleem te zijn!

25 juni 2014: Literair-historische filmavond cultuurwetenschappen

Im Westen nichts Neues

Na de succesvolle filmavonden van de afgelopen jaren vindt op woensdag 25 juni opnieuw een filmavond plaats voor studenten cultuurwetenschappen. De avond staat dit keer in het teken van de herdenking van de Eerste Wereldoorlog, die honderd jaar geleden uitbrak. Het herinneren van die oorlog kent een lange literaire en filmische traditie, waarin Remarques bestseller *Im Westen nichts Neues* (1929) een invloedrijke rol heeft gespeeld.

Erich Maria Remarque (1898-1970) was een Duitse bestsellerauteur. Tijdens zijn lerarenopleiding in Münster, werd hij in 1916 opgeroepen om mee te vechten aan het Westelijk Front. Daar raakte hij door granaatscherven gewond aan arm, been en hals, waardoor hij tot het einde van de oorlog verzorgd moest worden. Na de oorlog ontplooidde hij enkele journalistieke en literaire activiteiten, maar hij maakte pas echt naam toen in 1929 zijn roman *Im Westen nichts Neues* werd gepubliceerd. In deze antioorlogsroman schreef hij op aangrijpende wijze over de (zinloze) verschrikkingen in en rondom de loopgraven, die hij zelf aan den lijve had ondervonden. Het werd een controversieel en buitengewoon succesvol boek, dat al snel in meerdere landen vertaald werd. Al in 1930 kwam Hollywood met een verfilming: *All Quiet on the Western Front*, die een Oscar voor beste film won. In 1979 verscheen een tv-verfilming met eenzelfde titel, geregisseerd door Delbert Mann. Die laatste verfilming wordt vertoond tijdens de filmavond.

Erica van Boven verzorgt een lezing waarin zij ingaat op Remarques bestseller* en andere (door Remarque geïnspireerde) romans over de Eerste Wereldoorlog. Zij vergelijkt de twee Remarque-verfilmingen met elkaar en zal ook haar visie geven op het bestsellerfenomeen. Aansluitend aan de lezing wordt de film *All Quiet on the Western Front* (1979) vertoond. Het programma voor de avond ziet er als volgt uit:

18.15-18.45	Ontvangst in LUX (Mariënburg 38-39, Nijmegen)
18.45-19.30	Lezing over (adaptaties van) Remarque
19.30-19.45	Korte pauze
19.45-21.45	Filmvertoning <i>All Quiet on the Western Front</i> (in zaal LUX 2)
21.45-	Napraten en een glas in het café van LUX

* Het is zinvol maar niet noodzakelijk om voorafgaand aan de filmvertoning Remarques boek te (her)lezen. De Duitstalige versie is dit jaar ter gelegenheid van de herdenking opnieuw verschenen in een goedkope paperback bij Kiepenheuer & Witsch (KiWi). De Nederlandse vertaling van Annie Salomons, getiteld "Van het Westelijk Front geen nieuws", is eind vorig jaar opnieuw in druk verschenen bij Bijleveld.

Aanmelden voor deze avond kan via stz.cw@ou.nl

De kosten voor deelname bedragen 12,50 Euro per persoon. Dit bedrag dient uiterlijk een week tevoren overgemaakt te worden naar NL89INGB0004116553 t.n.v. de Open Universiteit te Heerlen, onder vermelding van 'filmavond 25-6'. Wij adviseren u zich tijdig aan te melden, want de afgelopen jaren was de zaal volgeboekt!

De bijeenkomst telt mee in het kader van CW-debat: deelname levert 4 studie-uren op.

Jaaropening op 27 september

Op zaterdag 27 september openen we het nieuwe studiejaar in museum Bronbeek te Arnhem. Onze mentor, Jeroen Vanheste vertelt ons de nieuwtjes betreffende de OU en vervolgens houdt Caroline Drieënhuizen een lezing die verband houdt met Bronbeek. Zodra we weten wat het precieze onderwerp wordt, kunt u dit lezen in de nieuwsbrief of op onze site. Onze geestelijke bagage wordt aangevuld middels de lezing en de rondleiding door Bronbeek maar ook onze maag wordt niet vergeten, we gaan genieten van de echte Indische spekkoek en een originele niet te versmaden Indische lunch. Voor info over de spreker kun je googelen op haar naam. U kunt zich aanmelden door genoemd bedrag over te maken op rekening NL20ABNA0512331308 van onze penningmeester Fred Timmermans.

Leden betalen € 15,= en niet-leden €20,=. **Vergeet niet uw museumkaart mee te nemen!**

Programma Jaaropening op zaterdag 27 september 2014

- 10.30 – 11.00 Ontvangst met koffie en spekkoek in de Bandoengzaal van restaurant Kumpulan op het terrein van Bronbeek in Arnhem
- 11.00 – 11.15 Jaaropening door onze mentor Jeroen Vanheste
- 11.30 - 12.30 Lezing door dr. Caroline Drieënhuizen
'Betekenisverandering van koloniale objecten toegespitst op oorlogsbuit'.
- 12.30 – 13.30 Indische lunch
- 13.45 - 15.15 Rondleiding door een gids in het museum

Na afloop kan er privé nog een wandeling gemaakt worden over het landgoed Bronbeek of indien er ruimte is drinken we gezamenlijk nog een glas voor eigen rekening.

Informatie

Bronbeek, Velperweg 147 Arnhem
Naast de vaste collectie is er tot 28 september een wisselcollectie: veteranenkunst
'Na de missie: de kunst van het verwerken'.

Dr. Caroline Drieënhuizen
Als u op Google haar naam intikt, krijgt u een overzicht van haar publicaties.

Oproep

Onze huidige penningmeester is aftredend met ingang van dit studiejaar. Ook is hij niet herkiesbaar. We zijn dus dringend op zoek naar een nieuwe penningmeester. En ook mensen die interesse hebben om algemeen bestuurslid te worden, mogen zich melden. Weet u iemand laat het ons weten, zelf melden mag ook!

Van de penningmeester: Contributie ValC-hof

De contributieregeling van ValC-hof, alles even op een rij.
Het verenigingsjaar loopt, gelijk met het studiejaar, van 1 augustus tot en met 31 juli. En daarom geldt dat voor de contributie ook.
Voor het verenigingsjaar 2013-2014 bedraagt de contributie € 15,- Voor nieuwe leden die zich na 31 januari aanmelden geldt een welkomstregeling. Zij zijn dat tweede semester gratis lid en hoeven pas vanaf 1 augustus daaropvolgend, te betalen.

Wij kennen geen halve of deelcontributies; voor 1 februari lid worden kost € 15, - en daarna geldt de welkomstregeling voor nieuwe leden. Dat houdt in dat u in het verleden nog niet eerder lid van onze vereniging bent geweest.
Tot slot vraag ik iedereen die graag lid wil blijven en de contributie voor 2013-2014 nog niet heeft voldaan, € 15 te storten op IBANummer NL20ABNA051.23.31.308 van de penningmeester, F. G. J. Timmermans te Malden

Bestuur ValC-hof

Voorzitter Anita Huisman
Penningmeester Fred Timmermans
Secretariaat
Nieuwsbrief Elma Nelissen

anitahuisman@hotmail.com
akkefredtim@hetnet.nl
cwvalchhof@hotmail.com
elmanelissen@hotmail.com

Bestuursleden
Eddy Thewis
Ben Spraakman

eddythewis@home.nl
b.spraakman@chello.nl

Agenda 2014

Donderdag 15 mei	Literatuurclub met als gast Laurens Ham
Woensdag 25 juni	Literaire filmavond met Erica van Boven
Zaterdag 27 september	Jaaropening in Bronbeek
Zaterdag 11 oktober	Landelijke studiedag Nijmegen